

Muntlig eksamen og yrkesretting i engelsk

Hva sier læreplanen om yrkesretting?

Den reviderte læreplanen, som kom i juni 2013, har gjort behovet for å yrkesrette enda tydeligere.

Det er lurt å yrkesrette undervisningen for å forberede elevene til å bruke engelsk i sine fremtidige yrker, og for å møte dem med fagstoff de selv er interessert i og kan en del om. Men yrkesretting er ikke valgfritt, det er helt nødvendig å yrkesrette siden det nevnes i hele sju forskjellige kompetansemål! Læreplanen i engelsk sier til og med at elevene "lese for å tilegne seg fagkunnskaper fra eget utdanningsprogram".

Vi kan og bør yrkesrette engelskundervisningen i forhold til gloser, tekster (både fagstoff og skjønnlitteratur), tema og ikke minst vurderingssituasjoner.

Hva sier retningslinjene om muntlig eksamen?

Det aller viktigste poenget som alle involvert i muntlig eksamen må huske er følgende: "Sensorene skal lete etter elevenes kompetanse, og ikke den kompetansen de ikke har." For våre yrkeselever betyr det at muntlig eksamen skal være slik at eleven får anledning til å dele kompetansen de har som er knyttet til eget utdanningsprogram, både gjennom yrkesrettet tema, og samtalen i etterkant som handler om dette.

Udir skriver: "Temaet/problemstillingen eleven har forberedt skal være utgangspunktet for eksamineringen. Dette innebærer at temaet/problemstillingen må være tilstrekkelig omfattende til at det vil være naturlig å trekke inne flere deler av læreplanen under selve eksamineringen. Hensikten er at eleven får mulighet til å vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig."

I engelskfaget er dette forholdsvis uproblematisk siden muntlig eksamen i sin natur vil dekke alle følgende kompetansemål, uansett hvilket tema gis:

- vurdere og bruke egnede lytte- og talestrategier tilpasset formål og situasjon
- forstå og bruke et bredt generelt ordforråd og et faglig ordforråd knyttet til eget utdanningsprogram
- uttrykke seg på en nyansert og presis måte med god flyt og sammenheng, tilpasset formål og situasjon
- innlede, holde i gang og avslutte samtaler og diskusjoner om allmenne emner og faglige emner knyttet til eget utdanningsprogram
- bruke mønstre for uttale, intonasjon, ordbøying og varierte setningstyper i kommunikasjon
- fordype seg i et faglig emne innenfor eget utdanningsprogram og presentere dette

Siden så mange av kompetansemålene dreier seg om ferdigheter i kommunikasjon på engelsk, har læreren full dekning for å gi et yrkesrettet tema på eksamen.

Viktige punkter å huske om muntligeeksamen:

- "Hvis skolen bruker lyttetekster, må eleven få tilgang 24 timer før eksamen starter". Dvs. på forberedelsesdagen. (I Akershus skal lyttetekst benyttes.)
- Det eleven sier under innledning vurderes, men eventuelle skriftlig hjelpemidler (PowerPoint) vurderes ikke (i Oslo må dette avtales mellom eksaminator og sensoren).
- Samtalen er to tredjedeler av eksamen så eleven bør øve mest til samtalen (og bruke minst mulig tid til å pynte på PowerPoint!)
- Innledningen trenger ikke å være en PowerPoint presentasjon; det kan være en tale, snakking om en tegning eller et tankekart, forklaring av en gjenstand (f.eks. et gir) eller f.eks en guidet tur på et verksted (husk HMS)

Hvordan hjelpe yrkeselevene til å vise sin kompetanse på eksamen?

Lag tema/problemstilling som er tett knyttet til fokusområdene dere har hatt gjennom året. Dette er gjerne tema elevene kan mer om enn sensor, og kanskje kan de til og med anvende yrkesvokabular, og slik imponere sensor! Her er mine forslag til yrkesrettet tema for forskjellige utdanningsprogram, med eksempler på flere kompetansemål som elevene kan trekke inn

Restaurant- og matfag

- Food and Culture (drøfte kultur og samfunnsforhold i flere engelskspråklige land)
- Hygiene and Risks (presentere og diskutere aktuelle nyheter fra engelskspråklige kilder)
- Diet and Health (tolke og bruke teknisk og matematisk informasjon i kommunikasjon)
- English in the kitchen (drøfte framveksten av engelsk som et verdensspråk)

Service og samferdsel

- How does advertising affect consumers? (drøfte engelskspråklige filmer og andre kulturuttrykk fra forskjellige medier)
- The customer is always right? (drøfte kultur og samfunnsforhold i flere engelskspråklige land)
- Recruitment (or Travel): the role of English (drøfte framveksten av engelsk som et verdensspråk)

Helse- og oppvekstfag (Barne og ungdomsarbeiderfag)

- Childcare and schooling in an English speaking country (drøfte kultur og samfunnsforhold i flere engelskspråklige land)
- Understanding cultural needs of children and/or youth (drøfte kultur og samfunnsforhold i flere engelskspråklige land)
- Poverty and its effects on children and/or youth (drøfte kultur og samfunnsforhold i flere engelskspråklige land & drøfte engelskspråklige filmer og andre kulturuttrykk fra forskjellige medier)
- Parental roles as represented in literature and film (drøfte ulike typer engelskspråklige litterære tekster fra ulike deler av verden & drøfte engelskspråklige filmer og andre kulturuttrykk fra forskjellige medier)

Et lite "PS", om skriftlig eksamen:

Gjør elevene kjent med strukturen på eksamen. Siden 2011 har eksamen hatt kortsvar Task 1, der Task **1a** har vært mest yrkesrettet. Langvarsoppgaven Task 2 har hatt en yrkesrettet oppgave i **2a**.

Jeg råder mine yrkesfagelever til å gå rett på a-oppgavene, og ikke bruke tid på å lese og sette seg inn i de andre oppgavene på eksamen. Hvis elevene svarer på 2a, bør de bruke sin yrkeskompetanse, noe de har, og anvende yrkesordforråd. Slik kan de imponere sensor og skille seg ut på en positiv måte.